

Nr 78.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard, m. fl.**, om anslag till det frivilliga skytteväsendet.

Till 1933 års riksdag avgavs av Kungl. Maj:t icke någon proposition rörande statsunderstöd till det frivilliga skytteväsendets befrämjande. Motionsvis framfördes dock krav på sådant understöd, vilket emellertid med hänsyn till det bekymmersamma statsfinansiella läget begränsades till 280 875 kronor eller det belopp, som av föregående års riksdag beviljats. På statsutskottets förslag beviljade riksdagen emellertid blott 82 900 kronor för budgetåret 1933—1934.

Detta starkt reducerade anslag har i sin helhet måst tagas i anspråk för att upphålla skytteväsendets centrala organisation. Därigenom hava skytteföreningarna, d. v. s. skyttets alla aktiva utövare, berövats varje understöd från statens sida till ammunition, till underhåll av skjutbanor, tävlingar m. m., vilket allt är för den egentliga skytterörelsens bedrivande oundgängligen nödvändigt.

Rörande det frivilliga skytteväsendets betydelse för rikets försvar hava i till föregående riksdagar avgivna motioner en fullt tillfyllestgörande bevisföring framlagts. För att ytterligare klargöra den frivilliga skjututbildningens värde ur försvarssynpunkt bifoga vi en del uttalanden av militära auktoriteter i skytteväsendets officiella organ »Svenskt skytte» (Bilaga). Dessa uttalanden — det synes här böra understrykas — rikta sig alldeles särskilt mot den på vissa håll förefintliga uppfattningen, att den moderna beväpningen och den nutida stridens natur över huvud taget skulle hava förringat eller rent av onödiggjort den personliga skjutskickligheten. De nya vapnen kräva sålunda enligt de sakkunnigas uppfattning i oförändrad grad goda och väl utbildade skyttar. Men den nuvarande organisationens begränsade anslag och korta utbildningstid möjliggör icke, att de värnpliktiga under sin militärtjänstgöring bibringas en tillfredsställande skjutfärdighet. Än mindre är det med hänsyn till det fåtaliga antalet repetitionsövningar möjligt att underhålla densamma. Det kan nämligen icke bestridas, att skjutskickligheten är den kanske mest svårlärda av de militära färdigheterna, och träffsäkerhet kan icke vinnas under en allt för kort tidsperiod. Skjututbildningen kan sålunda icke forceras på samma sätt som vissa andra militära övningsgrenar. En relativt kort utbildningstid för de värnpliktiga måste då kompletteras med fortsatt skjututbildning inom den frivilliga skytterörelsen. Sanningen härav är både insedd och beaktad i andra länder med kort tjänstgöringstid. Det synes då särskilt betydelsefullt att till försvarets gagn utnyttja vår frivilliga skytterörelse, vilken väl tillgodoser de militära kraven även på fältmässig skjututbild-

ning och fördenskull uppställts såsom ett efterföljansvärt exempel i andra länder.

Men den frivilliga skytterörelsen har också sitt värde på ett annat område än det rent militära. Det heter härom i en till riksdagen år 1900 avgiven motion bl. a. följande:

»Men den frivilliga skytterörelsen har också en social betydelse. Den fyller med glädje och tillfredsställelse mången ledig stund, som måhända eljest skulle ägnats åt mindre förädlande förströelser, den sammanför på frivillighetens väg till upphöjd tävlan män av annars vitt skilda samhällsklasser och förenar dem som goda kamrater om det mål, som heter fäderneslandets fortfarande frihet och oberoende.»

Det synes angeläget att påpeka innebörden av detta uttalande. Det bör kanske i anslutning härtill ifrågasättas, huruvida icke staten också med hänsyn härtill bör finna med sin fördel förenligt att genom fortsatt understöd uppehålla det kontrollerande samband med den frivilliga skytterörelsen, som nu till ömsesidig båtnad förefinnes.

Och statens understöd är för rörelsens upprätthållande av synnerlig betydelse. Ja, ehuru väl det frivilliga skytteväsendet i det väsentliga uppehålls genom enskildas uppoffringar i tid, penningar och arbete, så kan man påstå, att statens understöd icke kan undvaras. Detsamma är den vitt utgrenade och omfattande rörelsens ryggrad, och de skjutandes uppoffringar kunna icke i längden utfylla de brister för rörelsens ekonomi, som genom utebliven statshjälp uppstå. Framför allt gäller detta i fråga om anskaffning av ammunition och skjutbanors underhåll. Tillhandahållandet av ammunition i tillräcklig mängd är helt enkelt ett livsvillkor för rörelsens vidmakthållande, särskilt på landsbygden. Och för detta ändamål är statsunderstödet nödvändigt. Såsom i till förra årets riksdag avgiven motion framhölls, har redan statsunderstödet nedläggning visat sig resultera i en oroväckande ökning av antalet upplösta föreningar, och anledningen härtill är så gott som helt att söka i svårigheten att anskaffa ammunition. Detta förhållande kan med fog befaras hava haft en ödesdiger inverkan på verksamheten detta år, då intet ammunitionsanslag funnits att tillgå.

Allvarliga bekymmer framkallas också genom uteblivandet av anslag för skjutbanors underhåll. I riket torde f. n. finnas omkring 1 500 skjutbanor, till vilkas anläggning både staten och enskilda bidragit. Men anläggningarna förfalla, om de icke underhållas. Läget är nu sådant, att på flera håll enskilda personer måst genom lån och växlar träda till för att hålla verksamheten uppe.

Ett dylikt tillstånd kan icke tillåtas få fortfara. Det frivilliga skytteväsendet är en för försvaret allt för dyrbar tillgång, för att den skall få förfaras. Statens organisationsnämnd framhöll i sitt år 1931 avgivna betänkande, att statsunderstödet till den frivilliga skytterörelsen icke kunde un-

der någon längre tid begränsas ens till det av nämnden föreslagna beloppet — 280 875 kronor — utan att rörelsens verksamhet äventyrades. Efter erfarenheterna under det år, varunder det frivilliga skytteväsendet saknat statens understöd för fyllandet av de mest oundgängliga behoven, kan man våga det påståendet, att ytterligare ett år utan statsundersöd skulle ohjälpligt hota rörelsens fortvaro.

I trots av denna ur försvarssynpunkt ytterst betänkliga fara för den frivilliga skytterörelsens bestånd, har Kungl. Maj:t icke ansett sig böra avse några medel för det frivilliga skytteväsendets befrämjande.

Skytteförbundens överstyrelse har i sitt till Kungl. Maj:t ingivna anslagsäskande för budgetåret 1934—1935 på ett sakligt och övertygande sätt motiverat önskvärdheten av ett anslagsbelopp till rörelsens främjande av 470 000 kronor. Arméförvaltningen har för sin del icke ansett sig kunna förorda ett högre belopp än det, som beviljades för budgetåret 1932—1933, eller 280 875 kronor. Ehuru väl vi till fullo beakta de svårigheter, som ett så begränsat anslag måste komma att bereda det frivilliga skytteväsendet, och de vådor för detsammias framtid, som även av organisationsnämnden enligt ovan framhållits, finna vi oss dock av statsfinansiella skäl icke böra begära ett högre anslag än det av arméförvaltningen föreslagna.

Kungl. Maj:t har begränsat sin begäran om medgivande att till den vid skytteförbundens överstyrelse anställda personalen utbetala dyrtidstillägg till tiden intill den 1 juli 1934. Ifrågavarande medgivande bör utsträckas att gälla även budgetåret 1934—1935.

På grund av det ovan anförda hemställa vi, att riksdagen måtte besluta,

dels att för det frivilliga skytteväsendets befrämjande skall för budgetåret 1934—1935 upptagas ett anslag under fjärde huvudtiteln å 280 875 kronor, och

dels att Kungl. Maj:t måtte medgivas rätt att utav reserverade medel å skytteanslaget under budgetåret 1934—1935 disponera medel för utbetalande av dyrtidstillägg åt sekreteraren och övriga biträden å skytteförbundens överstyrelses expedition enligt de grunder, som komma att för sagda budgetår fastställas för dyrtidstillägg till andra befattningshavare i statens tjänst.

Stockholm den 22 januari 1934.

J. B. Johansson.

Gösta Bagge.

Th. Borell.

A. O. Frändén.

Fritiof Gustafson.

M. Svensson.

O. Bergqvist.

Joh. Nilsson

i Kristianstad.

Bilaga.

Den enskilda skjututbildningens betydelse för rikets försvarskraft.

En serie sakkunnigeuttalanden för »Svenskt Skytte».

»Anser Ni att den enskilda skjututbildningen, vars främjande är det frivilliga skytteväsendets mål, har någon betydelse för rikets försvarskraft?» Denna fråga har av tidskriften Svenskt Skytte, officiellt organ för skytteförbundens överstyrelse, riktats till ett antal för frågans besvarande eminent sakkunniga personer. Deras uttalanden följa här nedan, det första avgivet av chefen för generalstaben generalmajor Bo Boustedt:

Betydelsen ur militär synpunkt av den frivilliga skjututbildningen, huvudsakligen bedriven i form av enskild skjututbildning samt dessutom såsom fältskjutning i patrull m. m., har särskilt under senare år upprepade gånger och från skilda håll ifrågasatts. I samband med vapenteknikens utveckling har således framhållits, att den personliga färdigheten i skjutning med eldhandvapen (gevär, karbin) icke kan tillmätas sådant värde ur försvarssynpunkt, att ett understödjande av det frivilliga skytteväsendet från statsmakternas sida kan anses motiverat.

Mot detta påstående måste framhållas, att en mångfald nya vapen visserligen tillkommit, men att de gevärsbeväpnade fortfarande utgöra flertalet inom infanteritruppförbanden. Även om den gevärsbeväpnade delen av infanteriet giver förbanden den erforderliga stötkraften, kvarstår dock alltjämt kravet på att välriktad eld med gevär, särskilt på de kortare avstånden, skall kunna avgivas.

För ett land, som vid mobilisering kan utrusta *samtliga* förband med erforderligt antal moderna vapen (kg, ksp, grk, infkan o. s. v.) och som organiserar dessa förband med personal, som erhållit en *tillräckligt lång utbildning i fred*, under vilken *även* skjututbildningen med eldhandvapen, gevär och karbin blivit tillgodosedd, har den frivilliga skjututbildningen av naturliga skäl icke samma betydelse som för ett land, där utrustningen vid mobilisering med moderna vapen är otillräcklig och där tjänstgöringstiden är för kort. I senare fallet måste eldhandvapen (gevär och karbin) fylla bristen på övriga vapen och den frivilliga skjututbildningen komplettera den personliga färdigheten i skjutning. De flesta länder måste också, därest samtliga till förfogande stående årsklasser värnpliktiga inkallas, på detta sätt täcka bristerna i modern utrustning och personlig skjutfärdighet. Hos oss har således den frivilliga skjututbildningen en mycket viktig uppgift att fylla.

I det följande skola framläggas några exempel på den stora betydelse, man i utlandet tillmäter den enskilda skjututbildningen och skjutskickligheten.

I *Schweiz*, vars härordning är byggd på milissystemets grund, äro samtliga subalternofficerare, underofficerare, underbefäl, meniga m. fl., som äro utrustade med gevär eller karbin samt tillhöra »linjen» och »lantvärnet», skyldiga att fullgöra i lag fastställda skjutövningar. Varje skjutpliktig skall såsom aktiv medlem tillhöra en i vederbörande hemort befintlig skytteförening. De skjutpliktiga stå under militär kontroll enligt särskilda därför utfärdade bestämmelser. Föreskrifter finnas även beträffande de åtgärder.

som skola vidtagas mot sådan skjutpliktig, som icke efterkommer gällande bestämmelser rörande skjutplikten.

I *Italien* ingår skjututbildningen såsom en viktig gren i den förberedande militära utbildningen. Inom italienska armén betraktas geväret och karbinen såsom de enda individuella vapnen, varför soldatens förtroende till desamma måste ökas genom omsorgsfull skjututbildning. Verkan av gevärs- (karbin-)elden anses bero mera än vid andra vapen på skyttens självtillit och skjutskicklighet.

I *Frankrike* finnas av staten understödda frivilliga skytteföreningar med militärer såsom ledare och instruktörer. Skjutskickligheten värderas högt inom franska armén. Goda skjutresultat belönas på olika sätt. Elitskyttar uttagas. I exercisreglementet för infanteriet framhålles geväret (karbinen) såsom det individuella vapnet par préférence.

I *England* äger militär ungdomsutbildning bl. a. rum i skytteföreningar för gossar med omkring 200 000 medlemmar. De viktigaste utbildningsgrenarna äro skjutning och exercis. I vederbörliga exercisreglementen för armén framhålles bl. a., att målet för utbildningen med gevär är att göra soldaten förtrogen med och skicklig i att handhava detsamma.

I *Finland* är den frivilliga skytteverksamheten huvudsakligen koncentrerad till skyddskårsorganisationen. Anslutningen till skyddskårsorganisationen är frivillig. Skyddskårernas huvudstab har, för höjandet av skytteverksamhetens och vapenvårdens effektivitet, bl. a. bestämt, att i samtliga skyddskårer skola finnas vittutgrenade organ, sammansatta av personer, som äga förutsättningar att bibringa utbildning i skjutning. Viktigast är därvid, att även inom den minsta skyddskårsavdelning finnes en person, som kan övervaka till avdelningen hörande skyddskåristers skjututbildning samt vapnens vård.

Under en följd av år hava icke oväsentliga anslag beviljats för anläggande av skjutbanor.

Republikens president har år 1930 uppsatt ett vandringspris för att sporra skyddskårsorganisationen till bedrivande av stridsskjutning och på så sätt utveckla skyddskåristernas stridsmässiga verksamhet samt deras stridsskjutningsförmåga.

Föreningen *Osoaviachim* — i *Sovjetunionen* — är en allmän försvarsförening, som erhåller ekonomiskt understöd samt förses med materiel och instruktörer av staten. Medlemskap är frivilligt, i realiteten dock obligatoriskt för vissa kategorier, främst de värnpliktiga och reservbefälet.

Den betydelse, man inom *Sovjetunionen* lägger på skjututbildningen, framgår bl. a. av följande officiella uttalande år 1929 av folkkommissarien för armén och marinen:

»Det är nödvändigt, att alla *Osoaviachim*organisationer, med understöd av parti och statliga organ, främst koncentrera sig på befolkningens skjututbildning. Denna måste under den närmaste framtiden läggas såsom grund för *Osoaviachims* verksamhet. Det är nödvändigt att giva organisationen ett tillräckligt antal finkalibriga gevär och kulsprutor. Skjutsport och skjutävlingar måste erhålla vidsträckt spridning med obligatoriskt deltagande av befolkningens huvuddel.»

I femårsplanen för *Osoaviachims* utveckling (1929—1933) upptogs bl. a. anläggandet av 4 000 försvarets hus och skjutbanor, vapen- och ammunitionsförråd m. m.

I ett under år 1933 utkommet arbete, »Die deutsche Miliz der Zukunft», Verlag Mittler und Sohn, Berlin, som behandlar frågan angående uppbygandet av Tysklands försvarsorganisation på milissystemets grund, framhålls med all önskvärd tydlighet den stora betydelse, som anses böra fästas vid den enskilda skjututbildningen med eldhandvapen.

Sålunda framhålls, hurusom samtliga värnpliktiga under sin tjänstetid böra vara skyldiga att årligen på bestämda tider skjuta ett visst antal övningar på avstånd 150—300 m (minst 5 skott varannan månad). De, som icke uppfylla fastställda fordringar, böra verkställa omskjutning. Värnpliktig, som uppnått särskilt dåliga skjutresultat eller som avsiktligt uteblivit från skjutövningarna, bör bestraffas antingen med att inkallas till genomgång av extra utbildning eller med böter (i svårare fall fängelse).

Bo Boustedt.

Överste Tage af Klercker:

»En synnerligen viktig gren i det frivilliga försvarets tjänst.»

Den på sina håll rådande åsikten, att skjututbildningen skulle hava förlorat sin betydelse och att strid med eldhandvapen icke skulle i nutida krig förekomma, är felaktig och grundar sig på den uppfattningen, att framtidens krig skulle bliva uteslutande ett kemiskt krig. Även om man måste erkänna, att de kemiska stridsmedlen alltmera komma till användning i krigföringen, så är det otänkbart, att icke fortfarande eldstriden — även med eldhandvapen — kommer att i synnerligen stor utsträckning förekomma.

Skjututbildningen med eldhandvapen kommer alltså att även i framtiden bliva en av de viktigaste utbildningsgrenarna i det militära utbildningsarbetet. Vad värdet av den frivilliga skjututbildningen inom skytterörelsen beträffar så är detta givetvis beroende av såväl utbildningens omfattning som sättet för densammans bedrivande. Med de riktlinjer, som äro för det frivilliga skytteväsendet uppdragna och av statsmakterna fastställda, torde man kunna påstå, att den frivilliga skjututbildningen är ur försvarssynpunkt värdefull.

Genom skolskjutövningarna danas skyttar med goda nerver, lugn och träffsäkerhet, och genom de numera talrikt förekommande fältmässiga skjutningarna såväl enskilt som i trupp med därtill hörande målbestämningsövningar bibringas skyttarna även sådana för eldstriden erforderliga egenskaper, som uppmärksamhet, iakttagelseförmåga och sinnesnärvaro eller med ett ord eldisciplin.

Vad en dylik utbildning innebär såsom förberedelse för värnpliktigas militära skjututbildning samt för vidmakthållandet och förkovrandet av under värnpliktstjänstgöring vunnen skjutfärdighet ligger i öppen dag, och enligt mitt förmenande torde endast en åsikt om den frivilliga skytterörelsen böra göra sig gällande, nämligen att den är en synnerligen viktig gren i det frivilliga försvarets tjänst, som bör av statsmakterna på alla sätt omhuldas.

Stockholm den 7 maj 1933.

Tage af Klercker.

Överstelöjtnant G. Ehrenborg:

»Det militära värdet av frivilliga skytterörelsens arbete har stegrats.»

Under riksdagsdebatten om anslaget till det frivilliga skytteväsendet framhöllo vissa talare, att detta numera saknade betydelse för vårt försvar. Arméns mekanisering, de tunga infanterivapnens allt större betydelse för

striden m. m. utgjorde de skäl, som efter gammal slentrian fingo utgöra lämpliga utgångspunkter för avslagsyrkandena, i de fall där dessa icke bottnade i fullständig försvarsovilja och pacifism. Det synes mig därför önskvärt att granska i vilken mån sagda yttranden ur militär synpunkt äro hållbara eller icke.

Den moderna striden kräver såväl vid anfall som försvar, att automatvapen, granatkastare orh specialpjäser i långt större antal än förr tillföras förbanden och att dessas organisation i stort och smått anpassas därefter. Ett dylikt arbete pågår f. n. även inom vår armé.

Vid anfallet kommer också, om jag bortser från artilleriets deltagande, striden för de *långa* avstånden att öppnas av de tunga infanterivapnen och vissa specialvapen, medan man strävar efter att med hjälp av denna eld låta gevärsinfanteriet framrycka mot den fiendliga ställningen. Någon »promenad» in i och genom denna blir det dock sannerligen icke, utan förr eller senare måste gevärsinfanteriets *hela eldkraft* utnyttjas och då under synnerligen krävande förhållanden. Det avstånd, på vilket gevärsinfanteriets eldstrid måste börja för att anfallet framgångsrikt skall kunna genomföras, växlar naturligen; senast 400—600 m från fiendens ställning måste dock varje gevär i främsta linjen vara i verksamhet. På grund av den moderna stridens hela natur är eldledningen av det minsta förbandet, gruppen, mycket svår, ofta nog t. o. m. omöjlig. Den enskilde skytten bliver därför mer eller mindre överlämnad åt sig själv, vilket ställer stora krav på hans *handlingskraft* och *omdöme*. De mål, fienden möjligen visar, äro små och otydliga samt uppträda endast korta ögonblick. Detta kräver av den enskilde skytten, att han självständigt kan avgiva en *välriktad eld* utan att slösa med den svårersättliga ammunitionen. Sedan anfallet väl nått fiendens ställning, är framgången därmed icke säkrad, ty anfallet måste fortsättas genom hela ställningen till dess ryggsida. Under detta fortsatta anfall äro de tunga vapnens medverkan försvårad, varför gevärsinfanteriet ofta måste lita till sin egen kraft. Härför fordras av den enskilde skytten *självständigt handlande* och ett *skickligt utnyttjande av geväret*.

Vid försvaret söker infanteriet att i det längsta undandraga sig verkan av den mot ställningen riktade artillerielden och elden från fiendens tunga vapen. I det ögonblick fiendens artilleri av hänsyn till egna truppers säkerhet måste sluta med sin eld mot försvarsställningen eller förlägga denna eld till annan terräng och hans stormning således börjar, måste försvarets *hela eldkraft* ögonblickligen utnyttjas. Utgången av striden beror härvid sannerligen icke endast på de tunga vapnen utan även på varje gevärsskytts förmåga att självständigt avgiva en *lugn och välriktad eld*.

Striden kräver sålunda allttjämt av varje skytt, att han med omdöme och skicklighet samt ofta utan att befälets ledning gör sig gällande vet att hantera sitt vapen. Det arbete, som för nåendet av detta mål — höjandet av den personliga skjutskickligheten — bedrivs och sedan länge bedrivits inom det frivilliga skytteväsendet har sålunda ingalunda förminskats i militärt värde, utan har detta värde under senare år i stället stegrats på grund av vår korta värnpliktstjänstgöring.

Det är därför också av verklig betydelse att största möjliga antal värnpliktiga efter erhållen militärutbildning inom de frivilliga skyttarnas led sträva att vidmakthålla sin skjutskicklighet på skolskjutningsbanan och i terräng. Under år 1932 voro icke mindre än 60.000 värnpliktiga inskrivna i denna på bred grund lagda och alla samhällsklasser omspannande rörelse.

Under sagda år lossades icke mindre än 12 miljoner skott och året förut utgavos $2\frac{1}{2}$ miljoner kronor enskilda medel eller omkring $\frac{5}{6}$ mer än statsmakterna för det året anslog. Siffror som tala.

Antalet medlemmar, värnpliktiga och andra, måste naturligen avsevärt sjunka, om grunden för hela rörelsen, *statsanslaget*, och då särskilt anslaget till fri ammunition, indrages.

Om så sker mister rörelsen naturligen snart nog sin militära betydelse, men detta icke därför att den överlevt sig själv utan därför att den berövats möjligheten till liv — *till gagn för fäderneslandet*.

Rosersberg i maj 1933.

G. Ehrenborg.

Chef för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

Överstelöjtnant G. A. Nyqvist:

»Varje försök att med sakliga skäl förringa den enskilda skjutskicklighetens betydelse borde vara uteslutet.»

Red. har bett mig om ett svar å nedanstående fråga: Anser ni, att den enskilda skjututbildningen, vars främjande är det frivilliga skytteväsendets mål, har någon betydelse för rikets försvarskraft?

För den, som sakligt ser på de militära problemen, ter sig den framställda frågan närmast förvånande, då svaret synes giva sig självt. De förhållanden, vilka föranlett red:s begäran om ett uttalande, synas dock betinga framhållandet av några synpunkter till frågans klarläggande.

Under världskriget, på vars erfarenheter vi för våra krigsförberedelser till stor del hava att bygga, framträdde, som bekant, krav på en synnerligen högt uppdriven skjutskicklighet hos den enskilde soldaten. Detta har också sedermera inom olika länder varit föremål för beaktande och tagit sig uttryck i åtgärder både under värnpliktsutbildningen och utanför densamma i avsikt att därigenom bringa upp den enskilde mannens färdighet i skjutning till en mot dessa krav svarande nivå. Att man även hos oss på militärt håll insett och inser betydelsen av, att armén kan under krig beredas tillgång på träffsäkra skyttar, framgår redan därav, att fredsutbildningen av de värnpliktiga till avsevärd del syftar just till att bibringa den enskilde soldaten god färdighet i skjutning. Det värde, som tillmättes uppnåendet av tillfredsställande resultat på detta område, framgår också tydligt av den tid, som under värnpliktsutbildningen är anslagen till soldatens utbildning i skjutning. Enligt gällande utbildningsföreskrifter för infanteriet avses sålunda för skjututbildning 20 % av hela den disponibla tiden eller 5 % mer, än vad som ägnas åt en så viktig utbildningsgren som fälttjänst. För att ytterligare öka de värnpliktigas skjutskicklighet ägnas stor uppmärksamhet åt strävandena att förmå de värnpliktiga till flitigt deltagande i frivilliga övningar inom skytteföreningarna vid truppförbanden. Slutligen torde böra påpekas, att skjututbildningen är den enda utbildningsgren, vari under värnpliktsutbildningen uppnådda goda resultat av staten belönas med medaljer och märken att bäras till militär uniform. Av det sålunda anförda torde de militära sakkunnigas uppfattning om den enskilda skjututbildningens betydelse ur försvarssynpunkt vara på ett tillfyllestgörande sätt klarlagd.

Insikten om skjututbildningens betydelse för försvaret är emellertid till finnandes icke endast hos de militära sakkunniga. Även från parlamentariskt håll har skjutfärdighetens värde starkt understrukits. Sålunda fram-

hävde på sin tid försvarsrevisionen, att den frivilliga skytterörelsen på grund av genom densamma bibringad färdighet i skjutning »ur försvarssynpunkt måste tillmätas ett mycket stort värde».

Det torde heller knappast kunna bestridas, att den personliga skjutskicklighetens betydelse måste förväntas i framtiden bliva minst lika stor, som den varit och är. Och dess betydelse torde icke komma att minskas, även om det kommer till stånd också hos oss en ombeväpnning av infanteriet hän mot en ökning av antalet automatgevär. Också för deras handhavande erfordras goda skyttar, om de skola bliva till avsedd nytta.

Varje försök att med sakliga skäl förringa den enskilda skjutskicklighetens betydelse borde sålunda vara uteslutet. Detsamma gäller om strävandena att underkänna den frivilliga skytterörelsens betydelse för skjutskicklighetens utvecklande. För att få detta klart för sig behöver man endast hava sett resultaten av en tävlan i fältskjutning inom en svensk skytteförening.

Naturligen vore mycket att i denna fråga ytterligare tillägga, men red:s krav på korthet tvingar mig att begränsa mig till det nu sagda.

G. A. Nyqvist.

Major N. Rosenblad:

»Genom statens stöd tjänar skytterörelsen försvarets intressen.»

Infanteriets beväpning har under och efter världskriget utvecklats till att omfatta utom gevär och finkalibriga automatvapen även granatkastare och lätta kanoner. Antalet gevärsskyttar inom infanteriförbanden har följaktligen för att möjliggöra ett tillgodoseende av samtliga erforderliga vapen måst minskas. Det är emellertid oriktigt att tro, att gevärets riktiga handhavande därigenom förlorat i betydelse. Det är genom insiktsfull samverkan av alla de angivna vapnen, som ett resultat kan ernås. Infanteriets huvuddel är alltjämt beväpnad med gevär och finkalibriga automatvapen, och för dessas betjänande är den personliga skjutskickligheten av utomordentlig betydelse. I den nutida striden, där den enskilde skytten i större utsträckning än förr är hänvisad till sig själv och sin egen förmåga, kommer en god skytt t. o. m. att ha större betydelse än tidigare, då anvisningar och rättelser från befälet kunde lättare erhållas. Blotta medvetandet om egen styrka eller överlägsenhet i fråga om skjutförmåga måste bliva av moralisk betydelse under stridens påfrestningar.

Den frivilligt organiserade skytterörelsen har på grund av det understöd och därmed följande kontroll, som staten hos oss lämnat, kunnat utvecklas, så att den drives icke som enbart sport utan med bestämt mål att så lägga verksamheten, att det tjänar försvarets intressen. Detta framgår såväl av det vapen, som användes, som av skjutprogrammet. Härvid må särskilt framhållas de direkta tillämpningsövningarna av fältmässig natur.

Det har icke från något sakkunnigt håll påståtts, att den frivilliga skytterörelsen, så som den hos oss bedrivs, icke skulle vara av stor betydelse för den enskilde soldatens användbarhet och därmed för försvaret. Det sammanförande av olika samhällsklasser till gemensamt frivilligt arbete i försvarets tjänst, som i skytterörelsen nu tack vare statsanslaget i sådan utsträckning kan äga rum, har vidare en psykologisk betydelse, som icke får underskattas.

Att motståndarna till försvaret och den frivilliga skytterörelsen icke vilja

bevilja anslag till dessa ändamål, är förklarligt, men det vore ärligare, om för denna ståndpunkt icke argument av tekniskt militär natur användes, vilka för dem, som äro inne i förhållandena, komma att framstå såsom konstruerade och oriktiga.

N. Rosenblad.

Kapten Gunnar Brinck:

»Svaret på frågan kan icke bli annat än ett rungande ja.»

I den militära utbildningen ingår grenen »skjutning» med omkring 20 % av utbildningstiden. En ganska avsevärd tid anses sålunda erforderlig att nedlägga på den värnpliktiges skjututbildning. Skulle det frivilliga skytteväsendet och den där förvärvade skjutförmågan icke längre äga någon betydelse för försvaret, vore detta liktydigt med, att geväret spelat ut sin roll i ett krig. Vore detta riktigt, skulle alltså det militära utbildningsarbetet i vad rör grenen skjutning med rätta kunna betraktas som borkastad tid. Den, som icke vill rikta en dylik allvarlig anmärkning mot försvarsväsendets representanter, inser utan vidare att den uppställda frågan icke kan få mera än ett svar.

Det frivilliga skytteväsendets betydelse för rikets försvarskraft har ökat i samma mån som den militära utbildningstiden avkortats.

Den före värnpliktstjänstgöringens fullgörande redan danade skytten sparar tid för det militära utbildningsarbetet. Han kan erhålla en mera fullständig utbildning på andra områden, bibringas befälsutbildning o. s. v. På liknande sätt — den, som efter värnpliktstjänstgöringens fullgörande vidmakthåller eller utvecklar den en gång förvärvade skjutförmågan, fullgör på sitt område en s. a. s. repetitionsövning, ävenledes av stort värde för försvaret.

Svaret på den uppställda frågan kan förvisso icke bli annat än — ett rungande ja!

Även om det ligger i viss mån utanför den uppställda frågan bör tilläggas.

Det är icke endast med hänsyn till bibringandet av en nyttig skjutförmåga, som vi äro det frivilliga skytteväsendet tacksamma. Bibehållandet av ungdomens spänst, ett hurtigt sinne, gott kamratskap — utan hänsynstagande till sociala skrankor eller politiska meningsskiljaktigheter — äro värdefulla biprodukter vid sidan av skjututbildningen, som det frivilliga skytteväsendet alstrar. En så värdefull tillgång i ofredens dagar som sambandet mellan soldat och skytt, mellan det frivilliga skytteväsendet och rikets försvarskrafter borde för alla ligga i öppen dager.

Gunnar Brinck.

Kapten vid generalstaben.

Löjtnant Fr. Josephson:

En talande episod från fälttjänstövningarna i Östergötland 1925.

Så länge geväret är infanteristens huvudvapen — och detta har ännu ingen velat bestrida — så länge måste också den enskilda skjutskickligheten icke blott ha betydelse, utan därtill en mycket stor betydelse för rikets försvarskraft. Denna försvarskraft är nämligen till väsentlig del beroende av skjutskickligheten. Liksom varje annan militär utbildning måste även skjutskickligheten först förvärvas och därefter genom fortgående träning

underhållas. I båda dessa hänseenden har den frivilliga skytterörelsen icke minst under den nuvarande korta utbildningstiden för våra värnpliktiga en stor uppgift att fylla.

Tillåt mig anföra ett par exempel.

Den, som en gång bevittnat, huru våra år 1914 mobiliserade landstormsmän, trots uppriktig vilja att göra sitt bästa, tafatt och bortkomna hanterade det vapen — geväret — som vid inkallelsen sattes dem i händerna, sett dem, varma av iver, generade över att inte kunna och förtvivlade inför huru de skulle kunna reda sig, om det nu bleve allvar av, säger jag, kan aldrig och skall aldrig underskatta den betydelse den frivilliga skytterörelsen har för stärkandet av vår försvarskraft.

Fälttjänstövningarna i Östergötland år 1925 visade på ett slående sätt, att den korta utbildningstiden för de värnpliktiga ej varit tillräcklig för in-
gjutandet av erforderlig elldisciplin. I den glesa barrskogen söder om Skänninge stad stötte vår egen styrka en dag oförmodat ihop med en pluton östgötar — våra »fiender». På ett ögonblick brast besinningen. Man sköt och kände sig lugnad av smällarna, stod på knä och sköt, ställde sig kapp-
rak och sköt, sköt utan att sikta och utan att ens hinna sätta geväret till axeln, utan nöjde sig med att hålla det i färdigställning och smälla av. Det var med ett ord paniken under fredsfälttjänstövning. Men mitt inne i plutonen låg det två värnpliktiga, bakom det skydd ett par stora tuvor erbjud, dem de använde som stöd, siktade lugnt och fyrade av, som om de legat på skjutbanan. Det blev »eld upphör» och så småningom lugnade sig truppen och började — skämmas över sitt beteende nyss. Men de två, som bestått sitt eldprov, intresserade mig särskilt, och jag började fråga ut dem närmare. »Jo», svarade de, »vi ha gjort lika lång tid som de andra, men vi ä' medlemmar i Stockholms skarpskytteförening, och det är klart, att man då inte rusar upp och bär sig åt som de andra grabbarna, som inte ä' vana.»

Jag hade blivit en erfarenhet rikare och fått en ytterligare bekräftelse på vad jag kände ända sedan ungdomsåren, nämligen skytterörelsens stora, fosterländska betydelse för stärkandet av vår försvarskraft.

Fr. Josephson.

Försvarsrevisionens och generalkommissionens uttalanden.

»Skytteväsendet måste ur försvarssynpunkt tillmätas ett mycket stort värde.»

I anslutning till ovanstående sakligt sett avgörande uttalanden vill Svenskt Skytte erinra om hur den senaste försvarsrevisionen ställde sig till frågan.

Enligt revisionens mening kunde det icke bestridas, att skytteväsendet med dess nuvarande omfattning *ur försvarssynpunkt måste tillmätas ett mycket stort värde*. Genom detsamma beredas, yttrade revisionen, de värnpliktiga tillfälle att såväl före påbörjandet av den militära tjänstgöringen förvärva sig skjutskicklighet som efter dennas fullgörande på ett effektivt sätt underhålla densamma. Med hänsyn härtill ansåg revisionen det önskvärdt, att denna rörelse på det ena eller andra sättet inramades i själva försvarsorganisationen. Försvarsrevisionen framhöll vidare att därest den frivilliga skytterörelsen skulle kunna upprätthållas, krävdes ovillkorligen, att den allt fortfarande komme i åtnjutande av statsanslag, som enligt revisionens mening borde uppföras på ordinarie stat. Med hänsyn till

nödvändigheten att begränsa försvarskostnaderna nödgades revisionen föreslå en reducering av anslaget till skytteväsendet, varigenom det skulle komma att utgå med 750 000 kr. Revisionen ansåg, att med detta anslag skulle verksamheten kunna »nøjaktigt upprätthållas».

Generalkommissionen förklarade sig dela försvarsrevisionens uppfattning, att »det frivilliga skytteväsendet ur försvarssynpunkt borde tillmätas *en mycket stor betydelse*» och ansåg det nämnda anslaget för lågt, varjämte generalkommissionen liksom revisionen uttalade, att skytteväsendet borde inramas i försvarsorganisationen. Det bör tilläggas, att dåvarande chefen för generalstaben, som i sitt förslag till försvarsorganisationen upptog det ovannämnda anslagsbeloppet, gav uttryck åt samma reala uppfattning.
